

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนจังหวัดราชบุรี

The Training Course Development for Fairy Mushrooms Processing for People in Ratchburi Province

ศิริพร ลายคล้ายดอก¹ นภาพรณ์ ธัญญา² สุภาพร แพรรวพนิต²
Siriporn Laikhaidok¹, Napaporn Tunya² and Supaporn Praewpanit²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการ เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนจังหวัดราชบุรี 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี 3) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย คือ ประชาชนในตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความต้องการ 2) แบบประเมินความเหมาะสม 3) แบบประเมินความสอดคล้อง 4) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ 5) แบบประเมินความสามารถ และ 6) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านเนื้อหามีความต้องการการแปรรูป ร้อยละ 37.50 ความรู้ทั่วไป ร้อยละ 20.83 และการบรรจุภัณฑ์ ร้อยละ 17.50 ตามลำดับ 2) หลักสูตรฝึกอบรมมีองค์ประกอบ ดังนี้ หลักการและเหตุผลของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อและวัสดุการประกอบการฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผลหลักสูตร 3) ผลสัมฤทธิ์หลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับดี มีคะแนนร้อยละของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 93.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80 และ 4) ความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.81)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรม การแปรรูปเห็ดนางฟ้า

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, Master's degree student Faculty of Curriculum and Instruction, western University

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สังกัดสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, Asst. Prof. Dr., Faculty of Curriculum and Instruction, western University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ศิริพร ลายคล้ายดอก, asiriporn1993@gmail.com

รับเมื่อ 6 ตุลาคม 2565 แก้ไข 17 ตุลาคม 2565 ตอรับเมื่อ 18 ตุลาคม 2565

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the demand for fairy mushroom processing for people in Ratchaburi Province, 2) to develop a training course for fairy mushrooms processing for people in Ratchaburi Province, 3) to study the achievement of using the developed training course, and 4) to study the participants' satisfaction towards the training course. The sample group of the study was 30 people in Huai Yang Thon Sub-district, Pak Tho District in Ratchaburi Province, derived from purposive sampling. The research instruments included demand questionnaires, suitability assessment form, conformity assessment form, cognitive tests, competence assessment form, and satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows: 1) the demand for training course development consists of the following aspects respectively: the demand for processing content aspect was 37.50 percent, general knowledge was 20.83 percent, and packaging was 13.50 percent, 2) the developed training course consists of the following components: course principles and rationale, course objectives, course content, course structure, training activities, media and materials for training, and course assessment, 3) the training course achievement was at a good level with an average percentage of 93.45 percent, which was higher than the criteria set at 80 percent, and 4) the participants' satisfaction was at a high level ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.81).

Keywords: Training course development, Training course, Fairy mushrooms processing

ภูมิหลัง

จากการศึกษาสภาพบริบทชุมชนในตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทัศนกรรม เลี้ยงสัตว์ ค้าขาย และรับจ้าง แต่เมื่อมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ประชาชนมีความตื่นตระหนกในการดำเนินชีวิต อาชีพหลักมีการเปลี่ยนแปลง, สินค้าการเกษตรไม่มีตลาดรองรับสัตว์เลี้ยงมีการป่วยตาย อาชีพรับจ้างถูกเลิกจ้างจากนายจ้าง ทำให้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างมาก แต่ประชาชนล้วนยังไม่มียังคงมีความรู้ในเรื่องชีวิตวิถีใหม่ (New normal) เพื่อป้องกันโรคโคโรนา-19 และความรู้ที่จะนำไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน ประกอบกับการลงพื้นที่ปฏิบัติงานของคณะผู้วิจัย เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพของประชาชน พบว่าความสนใจของประชาชนในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรประเภทเห็ดนางฟ้า เพื่อเพิ่มมูลค่าในช่วงเวลาที่เห็ดนางฟ้ามีราคาตกต่ำ โดยการแปรรูปเป็นเห็ดนางฟ้าทอดปรุงรสได้รับความสนใจอยู่ใน 5 ลำดับแรกที่ประชาชนให้ความสนใจ ได้แก่ 1) การเดินสายไฟในครัวเรือน 2) การทำไข่เค็มแพนซี

3) การแปรรูปเห็ดนางฟ้า (เห็ดนางฟ้าทอดปรุงรส) 4) การตัดผมชาย และ 5) การประกอบและดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

ดังนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มเติมทั้งในรูปของรายได้หลัก และรายได้เสริมจากอาชีพหลักจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อชุมชน ซึ่งการสร้างความรู้และความเข้าใจสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การฝึกอบรม การสอนงาน การศึกษาจากเอกสาร หนังสือ หรือคู่มือต่าง ๆ ต้องมีการวิเคราะห์ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานคำนึงถึงความสำคัญของเนื้อหาสาระ ตลอดจน ความกว้างลึกและลำดับของความรู้แต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน วิธีการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสมและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะ การฝึกอบรมเป็นการพัฒนาหรือฝึกฝนอบรมบุคคลให้เหมาะสมกับงาน หรือฝึกฝนเพื่อการทำงานที่สามารถดำเนินการกับบุคคลทุกระดับ ช่วยให้ผู้คนได้พัฒนาความรู้ความชำนาญอย่างรอบด้าน ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมจะต้องเริ่มจากการวิเคราะห์งานแต่ละงาน จะสอนจะฝึกอบรมอะไร อะไรบ้างที่ผู้เรียนจะต้องรู้อย่างละเอียดแล้วจึงกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หัวข้ออบรม

แต่ละครั้ง นำมาพิจารณาเรียงลำดับการสอนว่าจะสอนอะไรก่อน สอนอะไรรองลงมา แล้วอะไรจะสอนเป็นขั้นตอนตอนสุดท้าย

การฝึกอบรมวิชาชีพควรคำนึงถึงพื้นฐานความรู้และทักษะที่ได้รับจากการทำงานในอาชีพ การฝึกอบรมจะเป็นการต่อยอดความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาความชำนาญเฉพาะทางในวิชาชีพ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนพัฒนาศักยภาพของประชาชนในชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีมาตรฐานและเป็นรูปธรรมชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การจัดทำวิสาหกิจชุมชน การเพิ่มผู้ประกอบการอิสระรายย่อยในชุมชน หรือปรับเปลี่ยนตนเองเป็นผู้ประกอบการตามความสนใจและความถนัด เพื่อดำรงตนและครอบครัวที่มีความสุขได้ในระยะยาว นอกจากนี้ยังสามารถช่วยเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อีกด้วย ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วยกิจกรรมในระยะสั้น ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมไม่ยาวนาน เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถฝึกปฏิบัติในเรื่องที่เข้ารับการอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการอบรมที่จัดขึ้น (กรีซ อัมโภชน, 2540)

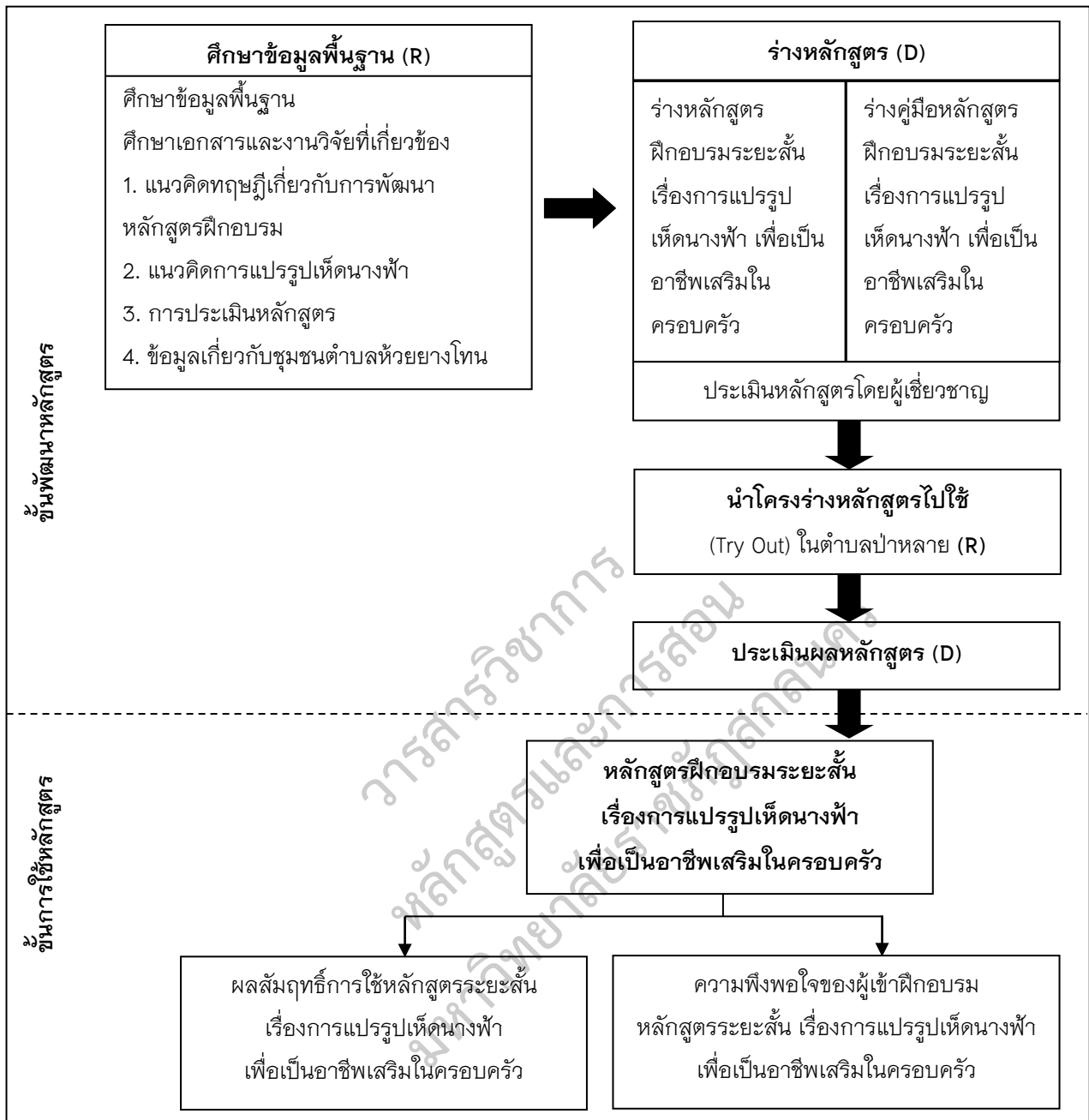
นอกจากนี้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเป็นความจำเป็นในสภาพสังคมไทย จากอดีตจนถึงปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 เช่น ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ ราคาน้ำมันขยับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ประชาชนติดเชื่อและเสียชีวิตด้วยไวรัสโคโรนา-19 เป็นจำนวนมาก ซึ่งได้ส่งผลกระทบโดยตรง

ต่อเศรษฐกิจชุมชนและการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่มีรายได้น้อย ในขณะที่ค่าครองชีพในปัจจุบันมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมถึงปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ก็คือปัญหาการว่างงานที่เกิดจากการลดอัตรากำลังคนของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมและการบริการ โดยเฉพาะเศรษฐกิจชุมชนและการจ้างงานในประเทศคงจะต้องได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือความไม่เข้มแข็งของชุมชนที่ไม่สามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดทักษะวิชาชีพติดตัวในการที่จะสร้างอาชีพอิสระให้กับตนเอง หากต้องประสบกับภาวะตกงานดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรีขึ้น เพื่อแก้ปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชุมชนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการ เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการอบรมเดือนสิงหาคม 2565 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการก่อนการฝึกอบรม

1.1 ติดต่อประสานงานกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากช่อง จังหวัดราชบุรี เพื่อเปิดเป็นศูนย์การรับสมัครผู้ที่สนใจเข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า โดยมีรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยางโทน เป็นผู้รับสมัครผู้สนใจเข้ารับ

การอบรม และเป็นผู้ประสานงานในพื้นที่ ได้กลุ่มผู้สนใจเข้ารับการอบรมทั้งสิ้น 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ติดต่อประสานงานเรื่องสถานที่ อาหาร และเครื่องดื่ม ตลอดระยะเวลาของการอบรม

1.3 จัดพิมพ์แบบประเมินต่าง ๆ

1.4 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ

1.5 ประชุมทีมงานเพื่อเตรียมความพร้อมการอบรม

2. การดำเนินการฝึกอบรม

2.1 พิธีเปิดการอบรม

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการอบรมตามแผน ในคู่มือหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 แผน เป็นเวลา 12 ชั่วโมง ระยะเวลา 2 วัน

2.3 ประเมินความสามารถในการแปรรูปเห็ดนางฟ้า ด้วยแบบประเมินความสามารถในการแปรรูปเห็ดนางฟ้า

2.4 ทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังเข้ารับการอบรม กับผู้เข้ารับการอบรมด้วยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า

2.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า ให้ผู้เข้ารับการอบรม ทำหลังปิดการอบรม

3. การดำเนินการหลังฝึกอบรม

ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินความสามารถในการแปรรูปเห็ดนางฟ้า และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดตราขบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลการฝึกอบรม ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการของประชาชน

ผู้ที่ตอบแบบสำรวจความต้องการการอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดตราขบุรี มากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.83 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.17 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.17 หนึ่งในห้ามีอาชีพชาวนา คิดเป็นร้อยละ 35.00 โดยวันที่สะดวกและสามารถเข้ารับการอบรม ที่สุดเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 60.83 สิ่งในใจของความ ต้องการเนื้อหาในการอบรมเรื่องการแปรรูปเห็ดนางฟ้า เรียงลำดับจากเรื่องที่สนใจมากที่สุดอันดับแรก ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเห็ดนางฟ้า คิดเป็นร้อยละ 37.50 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแปรรูปเห็ดนางฟ้า คิดเป็นร้อยละ 20.83 การบรรจุภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 17.50 และการคิดราคาต้นทุน กำไร การจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 15.00

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดตราขบุรี

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม และผลการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดหลักสูตรฝึกอบรม จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความสอดคล้องกันในทุกองค์ประกอบ โดยในส่วนของข้อมูลที่เป็นผลของการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม มีดังนี้

ด้านที่ 1 หลักการและเหตุผลของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17) ด้านที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.20) ด้านที่ 3 เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56) ด้านที่ 4 โครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) ด้านที่ 5 กิจกรรมการอบรม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) ด้านที่ 6 สื่อและวัสดุประกอบการอบรมมีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 5.00) และด้านที่ 7 การวัดผลประเมินผลหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11) ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมโดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ย 4.22 มีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลสัมฤทธิ์การใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ผลของการประเมินความสามารถระหว่างการอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดตราขบุรี พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแปรรูปเห็ดนางฟ้า เท่ากับ 93.45 คะแนน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.31 ซึ่งร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงดังกล่าวว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80

ผลจากการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดตราขบุรี พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจ เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า ของผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย (X) เท่ากับ 16.15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.35

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรม

ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.81) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อ พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ หลังการอบรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.51) รองลงมา ได้แก่ การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.69) ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาที่มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการอบรม และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่/ถ่ายทอดได้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ข้อ 1 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัย พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้าอย่างเป็นระบบ โดยใช้ทฤษฎีของทาบา และผู้วิจัยได้ศึกษา สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย จึงทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า ที่มีองค์ประกอบครบและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก นำไปใช้ในการจัดการอบรมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของสังต์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 311) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง การดำเนินการในขั้นการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรนี้จะช่วยให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อสภาพความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ยังทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการอบรมประสบผลสำเร็จได้มากที่สุด

ข้อ 2 ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี พบว่า ความสามารถในการแปรรูปเห็ดนางฟ้า และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแปรรูปเห็ดนางฟ้า ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม เน้นการให้ความรู้ควบคู่กับการลงมือปฏิบัติจริง โดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ จึงทำให้ผู้เข้ารับ

การอบรมมีความตั้งใจและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ส่งผลให้เกิดทั้งความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปเห็ดนางฟ้าบรรลุผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชา แสนบัณฑิต (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การปลูกบัวผันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอบรม หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้มีการปรับหลักสูตรแกนกลางในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น มีการใช้วิทยากรร่วมซึ่งเป็นปราชญ์ท้องถิ่น เป็นผู้สอน อีกทั้งหลักสูตรมีความสอดคล้องกับท้องถิ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ข้อ 3 ผลศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปเห็ดนางฟ้า สำหรับประชาชนในจังหวัดราชบุรี พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากข้อเสนอแนะผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ที่เสนอว่า อยากให้มีการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง และเป็นประจำ เพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังรู้สึกว่าเป็นการอบรมที่เข้าใจง่าย และมีการฝึกปฏิบัติจนสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ วีระศักดิ์ บุญอินทร์ (2552) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอิสระ เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากปูน จัดกิจกรรมอบรมโดยใช้รูปแบบการลงมือปฏิบัติการจริง พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรหลังการอบรม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการอบรมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในเรื่อง หลักสูตรฝึกอบรม การแปรรูปเห็ดนางฟ้า ให้กับเยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ตลอดจน บุคคลต่าง ๆ ที่มีความสนใจ
2. ในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ให้การฝึกอบรมควรศึกษาหลักการ ขั้นตอนการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตร และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อปฏิบัติตามกิจกรรมตามบทบาทและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะอาชีพอื่น ๆ ตามความสนใจของประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ อย่างแพร่หลาย

2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรในลักษณะเป็นหลักสูตรเสริมหรือหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมในโรงเรียน อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กรีช อัมโภชน. (2540). *การฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

วิภา แสนบัณฑิต. (2545). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกบัวผัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วีระศักดิ์ บุญอินทร์. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพอิสระ เรื่อง การทำผลิตภัณฑ์จากปูนปลาสเตอร์*.

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สังัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักพัฒนาหลักสูตร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร